

Pärnu Eesti Kooli Seltsi
eelgümnasiumi
õpekavad.

Pärnus, 1910.
Trükitud H. Laane trükikojas.

Pärnu Eesti Kooli Seltsi

eelgümnaasiumi

õ p e k a w a d.

Pärnus, 1910.

Tähendused.

1. Võru Gesti Kooli Selti eelgümnaasiumi kursus kestab 7 aastat. Koolil on 3 ettevalmistuse ja 4 gümnaasiumi klassi.

2. Speained on koolis needsamad, mis kroonu poisslaste gümnaasiumis. Suurde tuleb Gesti keel.

3. Speealeks on Gesti keel. Vene keelt õpetatakse hoolega ja kõik speained korratakse vanemates klassides Vene keeles läbi, nii et kooli lõpetajad sellekohaste eksamitega kroonu koolidesse sisse peasevad.

4. Kooliraha on I. ettevalmistuse klassis 6 rbl., II. ettevalm. klassis 7 rbl. 50 kop., III. ettevalm. klassis 10 rbl., I. ja II. klassis 15 rbl., III. ja IV. klassis 18 rbl. pooles aastaks.

5. Õpilasi võetakse igal ajal vastu. Üleüldised vastuvõtmise eksamid on jaanuari, mai ja augusti kuul. Kooli sisseastumise juures tuleb ristimise-, rõugepanemise- ja viimane koolitunnistus sisse anda. Vastu võetakse õpilasi I. ettevalmistuse klassi ilma elteadmisteta, teistes klassidesse sellekohase eksamiga järgmises vanaduses: I. ettevalm. kl. 7—11 a., II. ettevalm. kl. 8—12 a., III. ettevalm. kl. 9—13 a., I. kl. 10—15 a., II. kl. 11—16 a., III. kl. 12—17 a. ja IV. kl. 13—18 a.

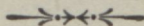
6. Teiste hariduse seltside koolide õpilasi võetakse ilma eksamita vastu. Tarvilisel korral on nendes asjades eksam, kus õpetavad kogu ei läi.

7. Soovitaw oleks, et sisseastujad õpeaasta lõpul (mai kuul) eksamile ilmukjivad. Kui siis teadmistes puudusi on, võib neid suve jooksul täiendada, nii et õpilane sügisel ühes teistega edasi võib õppida.

8. Koolijuhatus soovitab auusatesse perekondadesse kostikohataid.

9. Vähemaid teateid annab igal ajal koolijuhatus.

10. Kool asub Võrnus, Büütli uul. 51, Selti majas.

Õpekavad.

Usuõpetus.

A. Greeka õigensulistele.

(Igas klassis 2 tundi nädalas.)

I. ettevalmistuse klass. Palwed: Taerane Kuningas. Püha Jumal. Kõigepüham Kolmainus Jumal. Issand heida armu. Auu olgu Iisale. Meie Iisa.

Wana Seaduse lood: Maailma ja inimese loomine. Esimeste inimeste elu paradüüsis, nende patu sisse langemine ja Lunastaja töötamine. Wee-
uputus. Joosep. Mooses. Prohwet Elias.

Uue Seaduse kergemad lood: Jeesuse Kristuse jündimisest kuni Püha Waimu mahatulemiseni Apostlite peale.

Õperaamatut ei tarwitata.

II. ettevalmistuse klass. Palwed: hommiku palwe, õhtu palwe, enne jõõmüst, pärast jõõmüst, fals laulu Jumalajünnitaja auuks: „Oh Jumala Oma. . .“ ja „On kohus. . .“, palwe Keisri ja Ijamaa eest, Raitsja Inglise, enne õpetust ja pärast õpetust.

Wana Seaduse tähtsamad lood.

Operaamat: Preester Mõttuse raamat: „Wana Seaduse lood.“ Nr. 1—8, 11, 15—21, 23—29, 30, 35—37, 40—52, 54, 57—60.

III. ettevalmistuse klass. Palwed: armulaua palwe, elawate eest, furnute eest, Uju-Sümbol ja kümme käsku.

Uue Seaduse tähtsamad lood.

Operaamat: Preestri Mõttuse raamat: „Uue Seaduse lood.“ Nr. 1—8, 10—12, 54—57, 58—62, 68—72, 74—77.

I. klass. Palwete kordamine, mis I., II. ja III. ettevalmistuse klassides läbi wõetud.

Wana Seaduse lood. — Maailma loomisest kuni Wana Seaduse lõpuni.

Operaamat: Preestri Mõttuse raamat: „Wana Seaduse lood.“ Nr. 1—62.

II. klass. Uue Seaduse lood. — Püha Neitsi Maria sündimisest kuni Uue Seaduse lõpuni.

Operaamat: Preestri Mõttuse raamat: „Uue Seaduse lood.“ Nr. 1—77 ja Pühade troparid.

III. klass (Wene keeles). Учение о богослуженіи христіанской Православной церкви. Предварительныя свѣдѣнія о богослуженіи, о лицахъ, совершающихъ богослуженіе, о священныяx одеждахъ, о храмѣ, о св. Престолѣ, объ иконахъ, о св. сосудахъ и другихъ предметахъ, употребляемыхъ при богослуженіи, о видахъ богослуженія и о богослужебныхъ книгахъ.

I. Всенощное бдѣніе. II. Божественная Литургія. III. Богослуженіе великопостное. Страстная седмица. Молебныя пѣнія. Панихида.

Учебникъ: „Ученіе о богослуженіи Православной церкви“ протоіерея Н. Темномѣрова.

IV. klass (Wene keeles). Пространный Катихизисъ. Предварительное понятіе о катихизисѣ, о Божественномъ откровеніи, о св. преданіи и св. писаніи, о св. книгахъ Ветхаго и Новаго Заветовъ и о раздѣленіи Катихизиса.

Часть I. О вѣрѣ. О Символѣ вѣры, о происхожденіи и раздѣленіи его. Двѣнадцать членовъ Символа вѣры и семь Таинствъ, до ученія о надеждѣ.

Учебникъ: „Пространный Христіанскій Катихизисъ Православной Каѳолической Восточной церкви“ Митрополита Филарета.

B. Ew. Lutheruse usulistele.

(Zgas klassiis 2 tundi nädaiaš).

I. ettevalmistuse klass. Wana Seaduse jutustused Joosepist. Uue Seaduse fergemad lood. Jeesusse jündimisešt surmani. Raamatut ei tarwitata. Zärganisesse klassi jisseastujad pidagu peajoontes jilmas Mohrfeldt'i Piibililugude raamatu jutustuji: Wanašt Seadusešt nr. 19—26, Uuešt Seadusešt nr. 4, 6, 7, 8, 13, 18, 23, 25, 29, 32, 38, 40, 59, 64, 66, 68, 73.

II. ettevalmistuse klajis. Wanaft Seaduseft: Mohrfeldt nr. 7—26. Uueft Seaduseft nr. 4, 6—8, 13, 18, 21—25, 29, 30, 32, 37, 38, 40, 44, 53, 56—60, 64—68, 73.

III. ettevalmistuse klajis. Wana Seaduse lood funi Moojeje jurmani. Mohrfeldt nr. 1—9, 11—26, 28—40. Uueft Seaduseft nr. 1—33.

I. klajis. Moojeje jurmaft funi Wana Seaduse lõpuni. Uueft Seaduseft: Peetruse tunnistuseft funi Kristuse kannatamijeni. 10 kasku jeletustega. Mohrfeldt, Piibllilood.

Kraut, Katekismus (wätke).

II. klajis. Kristuse kannatamiest funi Pauluse jurmani.

Kaskude lõpusõna ja II. peatüki kaks esimest õpetust jeletustega.

Mohrfeldt, Piibllilood. Kraut, Katekismus.

III. klajis. Kirikulugu funi usupuhastujeni. II. peatüki kolmas õpetus ja III. peatükk jeletustega. Lipp, Kirikulugu.

Kraut, Katekismus.

IV. klajis. Kirikulugu Usupuhastuseft funi uuema ajani. Wana Testamendi piiblliteadus. Wana Testament Uue Testamendi walguses: ülewaade Jsraeli usu edenemise kohta. Katekismuseft IV. peatükk.

Lipp, Kirikulugu. Kraut, Katekismus.

Ederberg, Piiblliteadus.

Lähendus: Katekismuse ja piiblliloo seletamise juures õpetatakse sellekohaseid piibllisalmijid ja kirikulaulusid.

Gesti keel.

I. ettevalmistuse klasis (4 tundi nädalas). Waate- ja kõneharjutused siindsate looduse kehade, ümbruskonna tähelepanemise ja waateõpetuse piltide waral. Väikeste jutustuste loomine kunstiväärtusliste piltide järele. Kirja- ja trükitähtedega tutvustamine. Esmised kirjutamise ja lugemise harjutused. Seletatud lugemisi lastakse jutustada ja laulud pähe õppida. Ärakirjutamine.

M. Oks, Habits.

II. ettevalmistuse klasis (5 tundi nädalas). Ladus õigetooniline lugemine ja jutustamine. Sõna kujude omandamine ärakirjutuse abil. Käteõpitud laulude peast üleskirjutamine. Laused, sõnad, silbid, häälikud. Sõnade silpideks jagamine ja õige poolitamine. Õigekirjutuse harjutused.

M. Kampmann, Lugemise raamat I. jagu.

E. Peterjon, Algharjutused.

III. ettevalmistuse klasis (5 tundi nädalas). Väljavalitud tükkide seletaw lugemine ja jutustamine. Harjutatakse mõnuga lugema, laulujid ja walmisid peast ilusasti ettekandma. Ettevalmistaw grammatika õpetus. Praktikalik tutvustus sõnatõugudega ning kergemate nime-, omadus-, ase-, arvu- ja ajasõna muutmistega. Praktikalik tutvustus liht lausega ja tema liikmetega.

Kirjalikud tööd: Õigekirjutuse harjutused. Lühikeste lugude ümberjutustus küsimiste waral ja ilma.

M. Kampmann, Lugemise raamat I. jagu.

E. Peterjon, Algharjutused.

I. k l a s s (4 tundi nädalas). Seletawaks lugemiseks ja ümberjutustuseks wäljawalitud tükid M. Kampmanni Lugemise raamatu I. jao wiimastest järgust, iseäranis ajaloolised ja maadeteaduslised lugemised. Lugulaulude päheõppimine ja ettefandmine.

Healteõpetus. Sõnade muutmisest üleüldse. Nimi-, omadus-, ase- ja arwu-sõnade jaotus ja fäänamine. Wõrdlemine. Ajasõnade pööramine. Määrus-, ees- ja taga-, sibe- ja hüüdsõna. Sõnade kokku liitmine. Viht-, kokkuwõetud- ja kokkuliidetud lause. Kõrwaliste lausete liigid. Kirja wahemärkid. Praktilised lahutusharjutused. Kirjalikud tööd: pikemate lugude ümberjutustused otsekohesest ja ebakohesest kõnest; laulude ümberjutustus, sõnumikkude kirjutamise; kirjeldused.

Giner, Gesti keele õpetus koolidele.

Kampmann, Lugemise raamat I. jagu.

II. k l a s s (3 tundi nädalas). Wäljawalitud lugemised M. Kampmanni Lugemise raamatu II. jaoist. Lugemise tükkide süü, loogikalise kokkuseade ja kawa seletamine. Klulugemise harjutused. Tutwustus ilusamate Gesti muinasjuttudega ja rahwalauludega.

Ülewaatlik sõna- ja lauseõpetuse fordamine. Zuurde tuleb: healikute peenendus, painutamine; nimesõnade fäänatused; ajasõnade pööratused; sõnade loomine; liikmeline lause. Praktilised lahutusharjutused. Kirjalikud tööd: mälestuste üleskirjutamine, kirjeldused, wõrdlused, antud ainete luuleline ümberjutustamine; jutukeste loomine, mille ained elu-nähtustest, seinapiltidest jne. on wõetud.

Giner, Gesti keele õpetus koolidele.

Kampmann, Lugemise raamat II. jagu.

III. klass (3 tundi nädalas). Väljavalitud töhisemate tükkide harutav lugemine M. Kampmanni Lugemise raamatu II. jaost. Kirjanduse ajalugu ühes tööde väljavalitud kohtade lugemise ja harutusega.

Rahvaluule, tema iseäralisused ja liigid. Lugulaulud: Kalewipoeg. Suur Tõll. Muinasjutud ja nende liigid. Vanad sõnad. Mõistatused. Tundeluule; selle siju, liigid ja iseäralisused. Vanade eestlaste usk ja jumalad. Rahvaluule forjajad.

Runst'luule. Eesti kirjanduse järgud. Mülleri jutlused. Stahli ja Rosshniuse käsiraamatud ja keeleteadusliised tööd. Lõhe Tallinna ja Tartu murde wahel. Esmised lauluraamatud. Piibli tõlkimise katsed. Fischeri tegewus. Wastne testament. Forseliuse, Hornungi ja Selle keelepuhastus. Uus testament ja piibel Eesti keeles. Almaliku jutu- ja luulekirjanduse algus ja laad. Kirjakeele loomulikule alusele ülemineku aeg. Rosenplänteri tegewus. Masing, tema kirjandusliised ja keeleteadusliised tööd. Ahrenji Eesti keele grammatika. Uus kirjawiis ja selle tarwitusele wõtjad. Fählmann, Eesti muinasjutud. Kreuzwald, tema ilukirjanduslikud ja õpetlikud väljaanded; Lembitu. Kirjalikud tööd: jutustawa siju liised tööd harutatud kirjanduse toodete üle, juuremad kirjeldused, harutused.

L. Sander, Eesti kirjanduse ajalugu. I.

Käsiraamatuna wõib tarwitada K. A. Hermannii Kirjanduse ajalugu.

IV. klass (2 tundi nädalas). Saleduse wool, tema iseäralisused ja toodete siju. J. W. Zannsen; väljavalitud kohad tema kirjadest, nende tähtsus. Koidula näitemängud ja luuletused. Algapäralise luule- ja jutukirjanduse edenemine ja edendajad. Eesti keele uurimine ja sellel põllul töötajad. Wana-wara forjamine ja uurimine. Eizeni, Hurti ja

teiste tööd wanawara ja keeleuurimise põllul. Eesti kirjameeste jelts ja jelle tegemus. Wanem koolikirjandus ja tema edendajad. Uuemad woolud Eesti ilukirjanduses. Võimaluse korral uuemate ilukirjanduse toodetega tutvustamine. Lühifene kirjanduse teoria.

Wäljawalitud kirjatööde kodune lugemine.

Kirjatööd läbiwõetud kirjanduse toodete üle; tõsijemad harutused; iseloomu kirjeldused; kujutused.

Käsitraamatuna võib tarwitada R. M. Hermannii Kirjanduse ajalugu.

Kampmann, Lugemise raamat II. jagu.

Wene keel.

I. ettevalmistuse klass (8 tundi nädalas).

Наглядное обучение, преслѣдующее практическое изучение разговорнаго русскаго языка. Обучение чтению и письму.

Учебникъ: Дависъ, Родной миръ I ч.

II. ettevalmistuse klass (6 tundi nädalas).

Чтение. Пересказъ прочитаннаго. Заучивание паизусть стихотворений. — Гласные, согласные и полугласные. Употребление *i* и *й*. Дѣленіе словъ на слоги. Ударение. Понятіе о предметѣ, качествѣ и дѣйствіи. Родъ и число именъ существительныхъ.

Падежные вопросы. Практическое склонение. Родъ и число именъ прилагательныхъ. Спряжение глаголовъ: лица, числа, времена,

наклоненія. — Списываніе съ книги, писаніе наизусть заученныхъ стихотвореній, составленіе отвѣтовъ на вопросы изъ прочитанныхъ статей, диктовка объяснительная.

Учебникъ: Дависъ, Родной міръ П ч.

Ш. *ette walmistuje flajš* (6 tundi nädalas).

Этимологія: части рѣчи и ихъ измѣненія (склоненіе, спряженіе, степени сравн.) Синтаксисъ: Простое распространенное предложеніе и его члены.

Практическія упражненія тѣ же, что и во II отдѣленіи приготовительнаго класса.

Учебники: Дависъ, Родной міръ П ч. Некрасовъ, Практическ. упражненія. I и II ч.

I. *flajš* (6 tundi nädalas). Повтореніе курса приготовительныхъ классовъ.

Синтаксисъ: Связь между членами простого предложенія (общее понятіе о согласованіи и управленіи). Обращеніе, приложеніе, вводныя слова и употребленіе при нихъ знаковъ. Предложеніе слитное и употребленіе въ немъ запятой. Этимологія: Звуки гласные и согласные, ихъ раздѣленіе и главныя особенности сочетанія. Имя существительное; его дѣленіе. Имена существительныя увеличительныя и уменьшительныя. Правильныя склоненія именъ существительныхъ; ореографія окончаній. Имя прилагательное; его дѣленіе. Степени сравненія. Прилагательн. увеличительныя, уменьшительныя и ласкательныя. Склоненіе прилагательныхъ; ореографія окончаній. Имя числительное; его дѣленіе. Склоненіе мѣстоименій; правописаніе. Глаголь:

глаголы переходящіе и не переходящіе; наклоненія; дѣленіе на 2 спряженія. Спряженіе глаголовъ всѣхъ залоговъ; орфографія окончаній глагола. Нарѣчіе. Степени сравненія. Правописаніе нарѣчій. Предлогъ, его правописаніе. Союзъ; его правописаніе. Междометіе.

Объяснительное чтеніе. Заучиваніе наизусть стихотвореній. Устный пересказъ прочитаннаго. Диктовка. Письменное изложеніе прочитаннаго или рассказаннаго по вопросамъ и безъ вопросовъ.

Учебники: Васильевъ, Этимологія.

Острогорскій, Живое слово I ч.

Борисовъ, Практическія упражненія.

II. flajs (6 tundi päda(a)s). Синтаксисъ. Повтореніе курса I кл. Предложенія безличныя. Окончаніе синтаксиса простого предложенія. Сложное предложеніе по способу подчиненія. Виды придаточныхъ предложеній; грамматическіе способы соединенія придаточныхъ предложеній съ главными, главные случаи сокращенія придаточныхъ предложеній. Этимологія. Словообразованіе; понятіе о корнѣ, приставкѣ, суффиксѣ, флексіи; употребительнѣйшіе суффиксы и ихъ правописаніе. Слова, имѣющія въ корнѣ ѣ. Слова простыя и сложныя. Главнѣйшія измѣненія гласныхъ и согласныхъ корня. Окончаніе этимологіи.

Упраженія тѣ же, что и въ I классѣ.

Учебники: Васильевъ, Синтаксисъ.

Соколовъ, Хрестоматія I часть.

Борисовъ, Практическія упражненія.

Ш. flajs (6 tundi pädalas). Повтореніе пройденнаго въ первыхъ двухъ классахъ изъ этимологіи и синтаксиса. Синтаксисъ сложнаго предложенія со сводомъ всѣхъ правилъ о знакахъ препинанія. — Объяснительное чтеніе съ цѣлью показать строеніе или планъ читаемаго разсказа. Заучиваніе наизусть стихотвореній. Диктовка. Письменное подробное и краткое изложеніе прочитаннаго. Составленіе повѣствованій по плану. Выработка плана.

Учебники: Соколовъ, Хрестоматія I и II ч.
Васильевъ, Этимологія и синтаксисъ.
Красногорскій, Упражненія.

IV. flajs (6 tundi pädalas). Систематическое повтореніе всей этимологіи и синтаксиса русскаго языка со сводомъ всѣхъ правилъ о знакахъ препинанія.

Ознакомленіе учащихся съ періодическою рѣчью посредствомъ чтенія образцовъ.

Практическія упражненія: Заучиваніе наизусть отрывковъ и стихотвореній. Пересказъ. Диктантъ. Самостоятельныя работы на темы изъ обыденной жизни, въ особенности въ формѣ письма. Чтеніе объяснительное. Составленіе плана.

Чтеніе писателей: Гоголя: Тарасъ Бульба, Старосв. помѣщики, Шинель; Пушкина: Капитанская дочка. Полтава, Мѣдный всадникъ; Лермонтова: Герой нашего времени и пр.

Учебники: Соколовъ, Хрестоматія II ч.
Васильевъ, Этимологія и синтаксисъ.

Rehkendus.

I. ettevalmistuse klass (4 tundi nädalas).

Arwupiir 1—10. Edasi ja tagasi lugemine paaris ja paarita arwudega. Numbrite kirjutamine. 4 rehkenduse tegewust 1—10. Tga arwu täiendamine 10-ni. Arwude lahutamine kahets ja rohkem kofkuarwatawateks. Jagamine kui jaotamine ja mõdtmine. Ülesanded. Arwupiir 1—20. Arwude jünnitamine, lugemine ja kirjutamine 11—20. Kümnelised ja ühelised. Tsimese ja teise kümne arwud. Kofku- ja mahaarwamine teise kümne piiris (11—20). Kaswatamine, jaotamine ja mõdtmine. Ülesanded.

Zurewitsch, Arwuwalla ülesanded.

II. ettevalmistuse klass (5 tundi nädalas).

Arwupiir 1—100. Arwude jünnitamine 1—100. Arwude lugemine ja kirjutamine edasi ja tagasi, paaris ja paarita arwudega. Üheliste, puhtate kümnete ja jgakümnete kofku- ja mahaarwamine. Tga arwu täiendamine 100-ni mahaarwamise waral. Wäikene „üks kord üks“. Puhtate ja jgakümnete kaswatamine, jaotamine ja mõdtmine. Ülesanded. Arwupiir 1—1000. Arwude jünnitamine ja lugemine 1—1000. Arwude lahutamine jajalisteks, kümnelisteks ja ühelisteks. Puhtad ja jgakajad. Keli rehkenduse tegewust 2-he ja 3-me kohaliste arwudega. Ülesanded.

Zurewitsch, Arwuwalla ülesanded.

III. ettevalmistuse klass (5 tundi nädalas).

Arwupiiri laiendamine miljardini. Kümne kawa. Arwude lahutamine ja kofkuliitmine. Kofku-

ja mahaarwamine. Sõnad: ja (plus), kofku, enant, kofkuarwataw, jumma. Mahaarwamine. Sõnad: wähendataw, mahaarwataw, ülejäaw, wähem (minus), ilma, wähe (differenz). Mahaarwamise proow. Kaswatamine. Sõnad: kaswatataw, kaswatataja, kaswatus. Jagamine kui kaswatamise wastand. Saotamine ja mõõtmine. Sõnad: jagataw, jagaja, jagu, ülejäaw. Jagamise proow. Kõige nelja rehkenduse tegewuse ühendamine ja kordamine. Kaswatatawa ja kaswatataja, jagatawa ja jagaja wahekorid. Ülesannete rehkendamises peawad lapsed ikka findla wäljaarwamise plaani üles seadma. Mõisted: nii palju rohkem, nii palju wähem, nii mitu korda rohkem, nii mitu korda wähem, ehk nii mitut osa. Ülesanded.

Bilow, Rehkenduse ülesannete fogu. I. jagu.

I. f! a j s (3 tundi nädalas). Kümne kawa. Rooma numbrid. Neli rehkenduse tegewust terwete nimeta arwudega ja nende proow. Tegewuseks antud arwude ja jaaduse wahekorid. Wene ja kodumaa mõõdud. Nimega arwud; nende alandamine ja ülendamine. Neli tegewust mitmenimeliste arwudega. Ajaarwamine. Arwude jagatawus. Arwu jagaja ja mitmekordne. Alg- ja kordarwud. Jagatawuse tundemärgid 2, 5, 4, 25, 8, 125, 3, 9, 6, 12, 15, 18-ga. Arwude lahutamine algteguriteks. Kahe ja mitme arwu kõige juurem ühine jagaja ja kõige wäiksem ühine jagataw. Ülesanded peast ja kirjalisult.

Bilow, Ülesannete fogu I jagu.

II. f! a j s (3 tundi nädalas). Murrud, nende koondamine ja ühise nimetaja otjimine. Neli tegewust liht- ja kümnend-, nimeta- ja nimega-

murdudega. Meetri mõõdustif. Lihtmurdude
kümnenäsmurdudeks muutmine ja ümberpööratud.
Zatfulised murrud, nende liigid ja ümbermuutmine
lihtmurdudeks. Wahelord ja wõrrend. Kolme-
liikme=arwamine liht ja mitmekordne. Ülesanded
peast ja kirjalisult.

Wilow, Ülesannete kogu II. jagu.

III. klass (3 tundi nädalas). Lihtkaju= ja
rentrendi=arwamine; weksli diskonteerimine (kaks
wiisi); tähtjaarwamine; ahelarwamine; ojaarwa-
mine ja wõrrendiline jagamine; seguarwamine
I. ja II. liif. Terwe rehkenduse kurjuje kordamine
Wene keeles.

Киселевъ, Систематическiй курсъ ариѳметики
Верецагинъ, Сборникъ ариѳметическ. задачъ.

Algebra.

III. klass (2 tundi nädalas). Sisjehataw
tutuwustus algebra. Arwude tähendamine täh-
tedega. Kordaja (coefficient), aste (potenz) ja
astme näitaja (exponent). Tarwitatawad määrgid.
Citawad arwud. 0=astmelised juurused. Keli tege-
wust algebra üks= ja hulkliigetega.

Киселевъ, Элементарная алгебра.

Шапошниковъ и Вальцевъ, Сборникъ
алгебраическихъ задачъ I ч.

IV. Kläss (3 tundi nädalas). Algebra juuruste (ilmete) algteguriteks lahutamine. Terwete algebra üks- ja hulk liigete kõigejuurem ühine jagaja ja kõige wäiksem ühine jagataw. Algebra murrud ja neli tegewust nendega, kui ka eitawa astmeliste juurustega. Wõrdlused ühe ja mitme otjitawa arwuga; nende arwamine kokku- ja mahaarwamise, asemele-panemise ja kordajate ühejuuruseks tegemise teel. Wõrdluste kokkuseadmine ülesannetest. Üksliigete astmele tõstmine ja aluse (juure) otjimine. Hulkliigete ja arwude astmele tõstmine. Waheford ja wõriend.

Speraamatud nagu III. klässis.

Geometria.

IV. Kläss (3 tundi nädalas). Algained geometriast. Ögujoon ja ring; ögujoone mõõtmine. Nurgad; Rist- ja länngjooned; nende omadused. Koimnurgad; nende ühejuugusus ja teised omadused. Neli- ja hulknurgad. Ring, jooned ringis ja nende omadused. Kahe ringi wastastikkune seis. Ülesanded iga läbiwõetud jao kohta.

Киселевъ, Элементарная геометрія.

Ajalugu.

I. Kläss (2 tundi nädalas). Slaawlaste ühiseluline korraldus. Esmesed würstid. Wene rahwa ristimine. Riigi jagamine. Mongoli ifke.

Moskwa würestide wägewaks saamine. Aleksander Newski. Dmitri Donskoi. Joann III. Nowgorodi wabariif. Joann IV. Siberi ärawõitmine.

M. Острогорскій, Исторія Россіи для народныхъ училищъ.

II. k l a j s (3 tundi nädalas). Boris Godunow. Korralagedus. M. F. Romanow. Tsaar Aleksei. Bogdan Chmelnitiski. Peter Suur. Katharina II. Aleksander I. Prantsuse sõda. Nikolai I. Krimmi sõda. Aleksander II. Rahwa priitkslastmine. Türgi sõda. Kaukasia ja Kesk-Asia ärawõitmine.

M. Острогорскій, Исторія Россіи для народныхъ училищъ.

III. k l a j s (3 tundi nädalas). Gelajalooline ajajärf. Egiptusemaa. Mesopotamia rahwad. Fõniklasted. Meedia ja Peršia. Greekamaa loodus ja kõige wanemad ajuniifud. Ust. Wõidumängud. Greeklaste jutud fangelastest. Troja sõda. Homeruse laulud.

K. Ивановъ, Востокъ и миѡы.

IV. k l a j s (3 t. nädalas). Greekamaa kõige wanem edenemise ajajärf 1500—1100 a. e. K. Doorlasted. Wäike-Asia ajumaad. Sparta ja Athena ajalugu (kuni 500 a. e. K.). Peršia sõjad.

Greekamaa hiilguise aeg. Peloponnesoje sõda. Greekamaa iseiseiswuse lõpp. Aleksander Suur. Greeklaste kunst ja haridus. Italia rahwad. Rooma põhjendamine. Kuningate walitsjus (753—510). Rooma wabariif (510—30). Plebejid ja patriitjid. Wõitlused maailma walitsuse saamiseks. Sisemiste tüüide ajajärf. Wabariigi lõpp.

Rooma keisririik. Oktavianus Augustus ja tema lähemad järeltulijad. Flaviuse jugu. Antoninide jugu. Keisririigi lagunemise aeg. Uuendused ja ristiusk (30 e. Kr. j. — 476 p. Kr. j.). Haridus ja kunst.

К. Ивановъ, Исторія древняго міра.

Maadeteadus.

I. klass (2 tundi nädalas). Maadeteaduse sissejuhatus. Silmaring. Ilmafaared. Päikene, kuu ja taevatähed. Ilmamaa kaju. Maakera liikumine ja teekond. Päeva- ja aastaajad. Kuu teekond. Päikese- ja kuuarjutamised. Plaan. Kaart. Globus. Laiuse- ja pikkusesihid. Maavööd.

Maakera pind. Mannermaad. Okeanid. Ilmajaod, saared, poolsaared. Mered, lahed. Merevee tõus ja mõõn. Kuu vamaa pind: org, mägi, lagendik, kiltmaa; tulepurtskav mägi. Maaalune veji, hallikad, ojad, jõed, järved. Ohk. Tuuled. Udu, pilved, vihm, lumi, rahe, kaste. Kliima. Matine lumi ja jääliugustikud. Taimed ja elajad. Kende ajumise ringkonnad. Inimene. Rahvatõuud, juqubarud, rahvad. Inimeste keeled, eluviisid, usk, haridus. Riik. Tähtsamad maailma riigid ja liihikene kõige wiie ilmajao ülewaade.

Jürgens ja Tafel, Geografia õperaamat. I. jagu.

II. klass (2 tundi nädalas). Lühikene Bene riigi ülewaade. Asia, Amerika, Afrika ja Australia. Suurus, rannad, piirid; maapind, jõed, järved;

kliima ja loodus. Rahvad. Riigid ja ajumaad. Tähtsamate riikide kirjelduses tuleb tähele panna: piirid, maapiind, jõed, järved, kliima, loodus, maapiinna rikkus; elanikud, tööstus, haridus; tähtsamad linnad.

Zürgens ja Tafel, Geografia õperaamat. III. jagu.

III. klass (2 tundi nädalas). Euroopa. Suurus, rannad piirid (poolsaared, saared), maapiind; jõed ja järved; kliima ja loodus; Rahvad. Riigid: piirid, maapiind ja selle rikkus; jõed, järved; kliima, loodus; jaadused; rahvas; rahwa töö ja aineeline järg, haridus, usk. Tähtsamad linnad.

Zürgens ja Tafel, Geografia õperaamat. II. jagu.

IV. klass (2 tundi nädalas, Wene keeles). Wene riik ja selle osad. Euroopa-Wenemaa: piirid, rannad ja nende tähtsus; maapiind, jõed, järved, weeteed; kliima, loodus; maapiinna rikkus ja jaadused. Rahvad, nende elukoht ja arv; usk. Üksikute riigiosade (кpaй) kirjeldused, kus juures peardõhku elanikkude tööstuse, kaubanduse, hariduse, ainelise järje jne. peale pandakse; tähtsamad linnad.

Kaukasia, Siber, ja Keisk-Aasia maad: maapiind ja selle rikkus; jõed, järved; kliima; loodus; rahvad, nende eluviisid ja haridusline järg; tööstus ja aineeline järg; tähtsamad linnad. I. II. ja III. klassi kurjuse kordamine (Wene keeles).

Вѣлохъ, Географія Россійской Имперіи.

Ladina keel.

III. klass (3 tundi nädalas). I., II., III., IV. ja V. käänatus. I. ja II. käänatuse omadussõna. Võrdlemine. I., II., III. ja IV. pööratuse indicativus, infinitivus, participium (activi ja passivi), imperativus, gerundium, supinum. Määrussõna. Eessõna. Sellekohaste tükkide lugemine, überpanemine ja seletamine.

II. Виноградовъ, Начальный курсъ латинскаго языка.

IV. klass (5 tundi nädalas). Asesõna. Ajasõna: I.—IV. pööratused (täielikult). Verba deponentia ja semideponentia. Ajasõnad lõpuga *io*. Conjugatio periphrastica. Verba anomala, defectiva, impersonalia. Perf. ja sup. sünnitamises kõrwalekalduwad ajasõnad. Kahtlew kõnewiis pealausetes (conj. potentialis, opt., hort.). Kahtlew kõnewiis kõrwallausetes (ut., cum., quin.). Kaudne küsimus. Acc. c. inf., nom. c. inf., abl. abs., partic. conjunctum, supinum, gerundium. I. ja III. liigi tingiwiis liikmeline lause. Sellekohaste tükkide lugemine, überpanemine ja seletamine.

II. Виноградовъ, Начальный курсъ латинскаго языка.

Õaksa keel.

III. ettevalmistuse klasis (4 tundi nädalas).

Rõnelemise ja lugemise harjutused. Läbiloetud tükkide jutustamine küsimiste peale ja ilma küsimisteta. Laulude päheõppimine. Digekirjutuse harjutused (ärafirjutamine; õpitud laulude üleskirjutamine peast; etteütlemise järel kirjutamine). Grammatikat õpetatakse ainult praktiliselt, lugemise kõrval.

B. Fleischhut, Mein deutsches Buch.

I. klasis (3 tundi nädalas). Rõnelemise harjutused. Lugemine ja loetud tükkide jutustamine. Laulude päheõppimine. Digekirjutuse harjutused (õpitud laulude üleskirjutamine, kirjalikud vastused küsimiste peale läbiloetud tükkidest, etteütlemise järel kirjutamine). Grammatikat õpetatakse ainult praktiliselt, lugemise kõrval.

B. Fleischhut, Mein deutsches Buch.

II. klasis (3 tundi nädalas). Prosatükkide lugemine ja jutustamine. Laulude päheõppimine. Grammatika: Sõnaõpetus. Suusõnalised ja kirjalikud grammatilised ja digekirjutuse harjutused. Väikesed kirjatööd (ümberjutustamised, ümbermuutmised).

B. Fleischhut, Mein deutsches Buch.

B. Fleischhut, Kurzgefaßte Grammatik.

III. klasis (3 tundi nädalas). Prosatükkide lugemine ja jutustamine. Laulude päheõppimine.

Grammatika: Lauseõpetus. Ümberjutustamised, väikesed kirjeldused oma elust ja ümbrusest.

Erzählungen in moderner Prosa (Rossegger, Storm etc. etc.).

Grammatika. G. Wittram, Leitfaden für d. Unterricht der deutschen Grammatik. II. Teil. Satzlehre.

IV. klass (2 tundi nädalas). Prosatükfide (uuemate kirjanduste tööde) lugemine ja jutustamine. Sõna- ja lauseõpetuse kordamine. Ümberjutustamised, väikesed kirjeldused.

Erzählungen in moderner Prosa (Rossegger, Storm etc. etc.).

Grammatika, nagu III. klassis.

Prantsuse keel.

I. klass (2 tundi nädalas). Kõnelemise harjutused ümbruse ja piltide abil. Lugemise harjutused. Läbiloetud tükkide jutustamine küsimiste peale. Kergemate laulude päheõppimine. Õigekirjutuse harjutused (õpitud laulude üleskirjutamine peast, kirjutamine etteütlemise järel). Grammatikat õpetatakse praktilikult, lugemise kõrval.

Octave Klasse: Le petit français.

II. klass (4 tundi nädalas). Kõnelemise harjutused ümbruse ja piltide abil. Läbiloetud ja seletatud tükkide jutustamine. Laulude ja salvide päheõppimine. Õigekirjutuse harjutused

(õpitud laulude üleskirjutamine peast, seletatud tükkide kirjutamine etteütlemise järel, kirjalikud wastused küsimiste peale läbiloetud tükkidest).

Grammatika: Article, élision et contraction; substantif; règles principales sur la formation du pluriel des substantifs; adjectif; règles principales sur la formation du pluriel et du féminin des adjectifs; degrés de signification; noms de nombre; pronoms; conjugaison des verbes réguliers au présent de l'indicatif, au passé indéfini, au futur simple, à l'impératif et au participe passé; conjugaison des verbes irréguliers aller, venir, sortir; devoir, recevoir, savoir, vouloir, pouvoir; dire, faire, écrire, lire, prendre et mettre au présent de l'indicatif.

Octave Klasse: Le petit français.

III. k l a s s (2 tundi nädalas). Kõnelemise harjutused. Läbiloetud ja seletatud tükkide jutustamine. Laulude päheõppimine. Õigekirjutuse harjutused (laulude üleskirjutamine, seletatud tükkide kirjutamine etteütlemise järel). Ümberjutustamised, ümbermuutmised.

Grammatika: Article défini, article indéfini et article partitif; formation du pluriel et du féminin des substantifs et des adjectifs (exceptions) emploi des prépositions **de** et **à**; formation des temps; conjugaison des verbes auxiliaires **avoir** et **être**; conjugaison des verbes réguliers (forme affirmative; forme négative et forme interrogative); règles principales sur l'emploi des modes et sur l'accord du participe passé; adverbes: formation des adverbes dérivés, place de l'adverbe; prépositions et conjonctions. ¶

Octave Klasse: Le petit français.

IV. klass (3 tundi nädalas). Kõnelemise harjutused. Läbiloetud tükkide jutustamine. Laulude päheõppimine. Õigekirjutuse harjutused (laulude üleskirjutamine, seletatud tükkide kirjutamine etteütlemise järel). Väikesed kirjatööd (ümberjutustamised ja ümbermuutmised).

Grammatika: Conjugaison des verbes irréguliers; conjugaison des verbes pronominaux et des verbes impersonnels (forme interro — négative); règles principales sur l'emploi des temps; de la proposition.

Octave Klasse: Le petit français.

Looduse õpetus.

I. klass (2 tundi nädalas). Tarwilikud sõnad: keha ja aine; muutus, jõud, liikumine, raskus ja soojus. Õhk. Wee. Sulamine, auramine, wee puhastamine. Jää.

Mineralid. Mineralide wälimus. Kristalli jaod. Kristallide süsteemid. Mineralide füüsikalised omadused. Keemialised omadused. Tähtsamate lihtainete süstematiline tabel (Mendelejewi tabel). Lihtmineralid: kuld, hõbe, platina, wass, elawhõbe, süsinik (temant ja granit), weewel. Oksiidid: kwarts, kallid kiwid ja raua oksiidid. Weewli ühendused: sõmerwass, sõmertina, tinnawere kiwi. Metallide walmistamine. Kloori ühendused: kiwi-sool. Soola lahutamine weest. Mitmekordsed oksiidid: karbonadid (ilakiwi, malahit), silikadid (kaolin), fosfadid (fosforit) sulfadid (gips). Mitmekordsed silikadid: päewakiwi, jädekiwi. Võlewad mineralid: turwas, kiwi-süsi, petroleum ja merewass.

M a a t õ u d : Granit, basalt ja laawa. Liiv, klaasi walmistamine; liiwakiwi, jawi. Kriit. Paekiwi; lubja põletamine.

G e o l o g i a : Maafihitide ja mägede tekkimine. Wee sünnitused (liiw, jawikiwi, gipsi ja soola lademed). Loomade sünnitused (paekiwid ja koralli pangad). Taimede sünnitused (turwas, kiviõde lademed). Jää sünnitused. Tule sünnitused (tulepurtskawad mäed). Maafihitide jaotamine nende wanaduse järele.

Operaamatut ei ole. Käsiaraamatuna võib tarwitada: С. И. Торский, Природовѣдѣніе, Курскъ I-го класса классическихъ гимназій ehf Курскъ естественной исторіи, сост. А. Нечаевъ, В. Заленскій и А. Лебедевъ. Sisesejuhatus ja mineralogia.

II. K l a s s (2 tundi nädalas). Taimed. Taimed rafud. Taimed koed: kattakude, kiukude, soonikude ja täitkude. Seeme ja idanemine. Juur. Wars. Leht. Wedeliku liikumine ja toidu walmistamine taimed kehas. Sõis ja wili. Taimed kehaehitus ja keha tegewus (toitmine, hingamine, kasw, liigutused ja sığınemine).

S ü s t e m a t i l i n e taimed õpetus: Sõitje ehf seemnetera taimed. I. Üheseemneosalised: Villkaswud. Drasrohud ehk heinkaswud ja juudajuured. II. Kaheemneosalised: Leinikejed. Moonid. Kannikejed. Ristõislasjed. Pärnad. Pajud. Sarika ehk putkikaswud. Sõstrad. Noosõislasjed. Viblik ehk hernesõislasjed. Grifud. Surmarohud. Kõgeskaswud. Kõrwitjakaswud. Korwõislasjed. Kõns-witjakandjad. Lina. Mõned tähtsamad soojamaa kaswud.

Sitsmeta ehk iduterataimed. Sõnajalad. Seened. Osjad. Samblad. Mereheinad. Bakteriad.

Speraamatut ei ole. Käjiraamatuna võib tarvitada: O. Шмейль, Начальное природовѣдѣніе, выпускъ II, Растенія; ehk Дм. Кайгородовъ, Начальная ботаника.

III. klass (2 t. nädalas, õpetus Bene feeles).
Zuimene. Lihtorganide ülewaade: Kätte- ja tugorganid; liikumise- ja tundmiseorganid; aine wastuwõtmise-, wäljalaotamise- ja walmistamiseorganid. Käed ja jalad. Kere. Were ringjooks ja seedimine. Pea. Meelsteorganid. Rafud ja koed.

Loomad. a. Selgroo loomad: Zmetajad. Linnud. Roomajad. Kahepaisjed. Kalad.
b. Lülilised: Putukad. Umblikud. Koorikud.
d. Maguelajad: Limulised. Karploomad. Zoonikud. Poliipid. Wammid. Zufusoriad.

Speraamat: O. Шмейль, Начальное природовѣдѣніе, выпускъ I, Животныя и человекъ.

Zoonistamine.

(Zgas klassis 2 tundi nädalas).

III. ette walmistuse klass. Zoonistamine lihtsate geometrialiste kaunistuste (seinatabelite) järele. Segajoonte harjutused.

I. k l a s s. Zoonistamine wärwiliiste tabelite järele. Muustrite ja kaunistuste kokkuseadmise harjutused. Zoonistamine looduse järele, lihtfatest asjadest peale algades, jawiist nõude jne. järele.

II. k l a s s. Zoonistamine taimelehtede, lillede, liblikate ja lindude järele. Katsed wärwide tabamises. Meelespidamise järele joonistamine.

III. k l a s s. Zoonistamine raskemate asjade, gipsiist ornamentide jne. järele. Teatud otstarbete jaoks kaunistuste joonistamine.

IV. k l a s s. Zoonistamine looduse järele. Raskete asjade ja kokkuseatud grupede järele joonistamine. Maalimise katsed.

Alukirjutamine.

II. ja III. ettevalmistuse k l a s s ja I. k l a s s.

(Igas klassis 2 tundi nädalas).

1. Tähtede jagude harjutused: peene tõmbe, terawa- ja wajutusjoone kirjutamine.

2. Väikeste tähtede kirjutamine terawa- ja wajutusjoone meelespidamisega.

3. Suured tähed, sõnad ja laused.

4. Kaunistused. Kalligraafilised algustähed. Monogrammide kokkuseadmise katsed.

Laulmine.

II ettevalmistuse klais (2 tundi nädalas).

Heliredelite harjutamine. Dur-põhjusakkordide harjutamine. Laulud.

III. ettevalmistuse klais (2 tundi nädalas).

Heliredelite harjutamine c-, d-, e-, f-duris. Mendelsamade helitõugude dur-akkordid. Laulud.

I. klais (2 tundi nädalas). Selpool tähendatud harjutused ja heliredelid ja g-dur. Nootide nimed ja pikkus. Takt. Bahemärgid. Tavalikumad helitõud. Laulud.

II. klais (2 tundi nädalas). Tavalikumad moll-heliredelid. Rõhumärgid (forte, piano jne.). Laulud.

III. klais (1 tund nädalas). Kolmkõlad (dur ja moll). Laulud.

IV. klais (1 tund nädalas). Rütmus. $\frac{1}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{4}$ ja $\frac{6}{8}$ takt. Nootide vältus ja wahemärgid. Puncti harjutused. Dur-helitõu astmed. Dur-heliredelite üleskirjutamine. Mendelsamade heliredelite põhjus akkordid. Tempo. Rahwalaulud, koralid jne.

Dynamised märgid peavad laulu ijeloomust wälja arenema. Laulude kätteharjutamise juures muusikaajaloolised ja psühholoogilised tähendused. Paul olgu elu awaldus.

Wõimlemine.

II. ja III. ettevalmistuse klass (2 tundi nädalas). Kehaseis, käimine, jooksmine, hüppamine ja ronimine. Kergemad käändlused ühes sügawa hingamisega. Rõnnak- ja jooksumängud. Jalutuskäigud ja uisutamine.

I.—IV. klass (2 tundi nädalas). Käändlused ühes sügawa hingamisega. Kõpi harjutused. Hüppamine ja ronimine. Rõngastel, paarispuudel ja kangil turnimine. Discuse ja oda viskamine. Jooksu- ja pallimängud. Ühetaolise sügawa hingamise harjutused jalutuskäikudel ja uisutamisel.

Näputöö (tütarlastele).

(3gäs klassis 1 tund nädalas).

II. ettevalmistuse klass. Mitme-
suguste wäikeste asjade valmistamine paberist, papiist ja laastudest. Punumine. Kergemate pistete õppimine kanewa peal.

III. ettevalmistuse klass. Kudumise eelharjutused. Silmade ülesloomine. Sileda ja jutilise paela kudumine. Silmade kasvatamine ja fokuwõtmine. Suka ääre ülesloomine. Kontja kudumine. Tähtede ja kergete mustrite wäljaõmblemine kanewa peal.

I. klass. Suka kudumine. Suka ühikute jagude mõõtude tundma õppimine. Nõelumine. Uue fontša jiskukudumine. Heegeldamine.

II. klass. Sõrmkinnaste kudumine. Pilutamine (höhlern); pilutamise-lapp (Höhlertuch). Mustrite õmblemine kanewa ja riide peale. Kergete mustrite joonistamine (ka rahwamaitšes).

III. klass. Ristpiste, mõlematel pooltel ühejagune. Mustrid rahwamaitšes jelles pistes. Kunstnõelumise tööd, nagu labase, toimse jne. riide nõelumine.

IV. klass. Tähtede jne. wäljaõmblemine läikpistes (blank). Pesu õmblemine.

